

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Ursache Petru,
judecători: Toma Nadejda și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin și de către părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Bejenaru Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXXXXX, s. XXXXXXXX;

Bejenaru Ion XXXXXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXX, s. XXXXXXXX;

Bejenaru Constantin XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXXXXX, s. XXXXXXXX;

Semeniuc Viorel XXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXXXXX, s. XXXXXXXX;

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.02.2016 – 15.11.2016;

Instanța de apel: 06.12.2016 – 01.02.2017;

Instanța de recurs: 10.04.2017 – 07.06.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Fălești din 15 noiembrie 2016, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, *Bejenaru Vasile* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei

legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni, iar în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, la respectiva pedeapsă a fost cumulată parțial pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Bălți din 28 aprilie 2015, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, *Bejenaru Ion* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, *Bejenaru Constantin* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, *Semeniuc Viorel* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă depusă de părțile vătămate a fost admisă parțial: a fost încasat de la *Bejenaru Vasile* cu titlu de prejudiciul moral în beneficiul lui *Negru Vasile* suma de 5000 lei, în beneficiul cet. *Negru Tamara* suma de 2500 lei și în beneficiul cet. *Negru Eudochia* suma de 2500 lei; a fost încasat de la *Bejenaru Ion* cu titlu de prejudiciul moral în beneficiul lui *Negru Vasile* suma de 5000 lei, în beneficiul cet. *Negru Tamara* suma de 2500 lei și în beneficiul cet. *Negru Eudochia* suma de 2500 lei; a fost încasat de la *Bejenaru Ion* cu titlu de prejudiciu material în beneficiul lui *Negru Vasile* suma de 3560,5 lei; a fost încasat de la *Bejenaru Constantin* cu titlu de prejudiciul moral în beneficiul lui *Negru Vasile* suma de 5000 lei, în beneficiul cet. *Negru Tamara* suma de 2500 lei și în beneficiul cet. *Negru Eudochia* suma de 2500 lei; a fost încasat de la *Semeniuc Viorel* cu titlu de prejudiciul moral în beneficiul lui *Negru Vasile* suma de 5000 lei, în beneficiul cet. *Negru Tamara* suma de 2500 lei și în beneficiul cet. *Negru Eudochia* suma de 2500 lei, în rest, acțiunea civilă depusă împotriva inculpaților a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că la data de 20 septembrie 2014, în jurul orei 23.00, *Bejenaru Vasile*, *Bejenaru Ion*, *Bejenaru Constantin* și *Semeniuc Viorel*, în comun și prin înțelegere prealabilă, au pătruns ilegal în domiciliul lui *Negru Vasile* și anume în casa de locuit a acestuia amplasată în satul *Pruteni*, raionul *Fălești*, neavând consimțământul proprietarului, unde aflându-se o perioadă de timp, la solicitările verbale ale proprietarului de a părăsi teritoriul dat aceștia nu au reacționat, aplicând violența față de victima *Negru Vasile* și membrii familiei acestuia, *Negru Tamara* și *Negru Eudochia*, ca rezultat cauzându-i lui *Negru Vasile*, conform raportului de expertiză medico-legală nr.225 D din 08 octombrie 2014, leziuni corporale sub formă de traumatism cranio-cerebral cu comoție cerebrală și echimoze care se califică ca leziuni corporale ușoare, cet. *Negru Tamara*, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 356 din 26 septembrie 2014, leziuni corporale sub formă de echimoze care se califică ca leziuni corporale neînsemnate și *Negru Eudochia*, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 355 din

26 septembrie 2014, leziuni corporale sub formă de tumefiere care se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin și de către avocatul Tampei Tatiana în numele părților vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia.

3.1. În motivarea apelului avocatul Cojocar Rodica a invocat următoarele argumente:

- la stabilirea pedepsei, pe lângă circumstanțele atenuante reținute prin sentință în sarcina inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin, nu s-a luat în considerație comportamentul acestora în timpul săvârșirii infracțiunii și după consumarea ei, ce se manifestă prin contribuirea activă la descoperirea infracțiunii prin recunoașterea vinei pe deplin și solicitarea examinării cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, precum și căința sinceră a inculpaților, circumstanțe, care în opinia apărării, relevă atitudinea conștiințioasă a inculpaților față de fapta comisă și urmările acesteia;

- instanța nu a luat în considerație prevederile art. 79 Cod penal, care sunt aplicabile speței, or, nu s-a ținut cont că Bejenaru Ion și Bejenaru Vasile au la întreținere copii minori;

- suma prejudiciului moral încasat prin sentință în folosul părților vătămate, este exagerată.

3.2. În motivarea apelului comun al avocatului Tampei Tatiana și a părților vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia au fost invocate următoarele argumente:

- instanța de judecată greșit a examinat cauza penală conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpații nu sunt de acord cu toate probele administrate și anume cu declarațiile părților vătămate, care au indicat că cinci persoane au pătruns la ei în casă, 3 frați Bejenaru, Semeniuc Viorel și Aramă Constantin, i-au bătut și le-au sustras bunuri: o pușcă de vânatoare și o geantă de dame în care erau 3000 lei, acte de identitate, cosmetică, încărcător pentru telefon;

- au fost eronat încadrate juridic acțiunile inculpaților, care nu cuprind toate faptele prejudiciabile ale inculpaților și anume sustragerea bunurilor, inculpaților fiindu-le incriminată doar violarea de domiciliu, însoțită de aplicarea violenței, astfel fiind neglijate prevederile art. 113 și 118 Cod de procedură penală;

- cel de-al cincilea figurant – Aramă Constantin, nu are nici o calitate în cauza dată, pe când conform declarațiilor părților vătămate respectivul a fost prezent la fața locului, a aplicat lovituri, astfel, fiind necesară emiterea încheierii interlocutorii, conform prevederilor art. 218 Cod de procedură penală, cu constatarea faptului că nu au fost trași la răspundere penală toți făptuitorii și anume Aramă Constantin, cu dispunerea de a fi efectuate toate măsurile necesare pentru înlăturarea acestei încălcări grave.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin.

A fost admis în parte apelul comun al avocatului Tampei Tatiana și a părților vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia, casată sentința în latura penale și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Bejenaru Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) luni.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, la pedeapsa aplicată prin respectiva decizie inculpatului Bejenaru Vasile i-a fost adăugat parțial din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 28 aprilie 2015, stabilindu-i-se pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 2 (două) luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond, cu privire la condamnarea lui Bejenaru Ion, Bejenaru Constantin și Semeniuc Viorel, cu privire la acțiunea civilă și corpul delict, au fost menținute.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că prima instanță corect a încadrat juridic acțiunile inculpaților în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală.

Instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpaților în fapta incriminată, fiind făcută încadrarea juridică justă a acțiunilor acestora în baza art. 179 alin. (2) Cod penal.

În ce privește critica părților vătămate și a apărătorului acestora, pe marginea încadrării juridice a acțiunilor inculpaților, care în opinia apelanților este incorectă și urma a fi efectuată conform art. 187 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, instanța de apel a remarcat, că la finisarea urmăririi penale părților vătămate le-au fost prezentate materialele cauzei penale, printre care și ordonanțele de punere sub învinuire a inculpaților în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, iar potrivit proceselor-verbale de informare a părților vătămate despre terminarea urmăririi penale și prezentarea materialelor de urmărire penală, din 22 ianuarie 2016 (f. d. 96, 97, 98, vol. II), acestea nu au înaintat careva obiecții referitor la calificarea faptei comise de către inculpați.

Cât privește invocarea precum, că materialele cauzei indică direct la participarea lui Aramă Constantin la comiterea faptei criminale, apelanții considerând că și ultimul urmează a fi supus răspunderii penale, instanța de apel a considerat necesar de a menționa în acest sens prevederile art. 325

alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Luând în considerație prevederile legale citate supra și raportate la circumstanțele stabilite ale cazului, este evidentă netemeinicia argumentului formulat, or, conform rechizitoriului persoanele puse sub învinuire sunt Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion, Bejenaru Constantin și Semeniuc Viorel, astfel, instanța de apel a fost în imposibilitate de a se expune referitor la acțiunile sau inacțiunile lui Aramă Constantin, în vederea nedepășirii limitelor judecării cauzei.

Instanța de apel a menționat că, cu privire la pretensele acțiuni ale inculpaților, de sustragere deschisă a bunurilor părților vătămate, precum și participarea lui Aramă Constantin la acțiunile incriminate inculpaților, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, procurorul s-a obligat de a se autosesiza în vederea verificării faptelor invocate, fiindu-i expediate copiile actelor solicitate.

A mai reținut instanța de apel, că ținând cont de prevederile art. 61 și art. 75 Cod penal, precum și de cele expuse la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, prima instanță, pentru fapta comisă și încadrată în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, a stabilit inculpaților pedeapsa penală în limitele sancțiunii legii aplicate, măsura de pedeapsă stabilită de către instanța de judecată fiind adecvată faptei comise de aceștia.

Totodată, pedeapsa sub formă de închisoare stabilită inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion, Bejenaru Constantin și Semeniuc Viorel în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, este în coraport cu elementele complementare ce vizează personalitatea acestora și atitudinea față de procesul penal desfășurat, în acest sens fiind luat în considerație faptul, că au recunoscut vina în comiterea faptei infracționale, s-au căit sincer, iar în fața instanței au solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, conform ordinii stabilite de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a apreciat ca eronată concluzia apărării, precum că în privința inculpaților poate fi aplicată pedeapsa neprivativă de libertate, deoarece, aceștia nu sunt la prima abatere, or, în privința lui Bejenaru Vasile, la 14 mai 2015 a fost încetată urmărirea penală în baza art. 187 alin. (1) Cod penal pe motivul împăcării părților, iar la 28 aprilie 2015 în baza sentinței Judecătorei Bălți acesta a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal la 3 ani închisoare fără amendă, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 ani; Bejenaru Constantin, la 04 iunie 2015 a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 5 ani închisoare fără aplicarea amenzii, iar în baza art. 90 Cod penal pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată pe perioada de probațiune de 1 an; în privința lui Bejenaru Ion la 23 iunie 2008 a fost clasată cauza penală pe art. 186 alin. (2) Cod penal pe motivul împăcării părților; Semeniuc Viorel la 28 noiembrie 2014 a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an 7 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, eliberându-se din penitenciar la 04 iulie 2016.

Astfel, instanța de apel a conchis că, inculpații înțelegeau caracterul infracțional al faptei sale, însă nu au ezitat să periclitizeze în mod repetat relațiile sociale ocrotite de legea penală. În acest sens, instanța de apel a considerat, că doar prin aplicarea față de inculpați a pedepsei sub formă de închisoare, cu executarea reală a acesteia, vor fi atinse scopurile pedepsei penale: de corectare a inculpaților, de restabilire a echității sociale, de prevenire a săvârșirii a altor infracțiuni, respectiva pedeapsă fiind aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpaților, la formarea unei atitudini pozitive față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

A mai menționat instanța de apel că inculpaților pentru fapta comisă, prevăzută de art. 179 alin. (2) Cod penal, le-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, iar cuantumul pedepsei răspunde principiului proporționalității dintre fapta comisă și urmările prejudiciabile, exprimate prin lezarea valorilor sociale ocrotite de legea penală, cu privire la inviolabilitatea domiciliului, totodată fiind în coraport cu criteriile complementare ce caracterizează personalitatea inculpaților și circumstanțele cazului reținute în sarcina acestora.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate argumentele apărării privind aplicarea față de inculpați a pedepsei neprivative de libertate, prin prisma art. 90 Cod penal, și a constatat că în condițiile speței este imposibilă aplicarea măsurii suspendării condiționate a pedepsei, avându-se în vedere datele ce caracterizează inculpații, gravitatea infracțiunii comise și scopul pedepsei penale de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpaților, care nu sunt la prima abatere de la lege, cât și a altor persoane.

La fel, instanța de apel a precizat că pe cazul dat nu au fost stabilite circumstanțe excepționale care ar servi temei pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, iar cele indicate de către apărare: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, caracteristica pozitivă, aflarea copiilor minori la întreținerea inculpaților Bejenaru Ion și Bejenaru Vasile, au fost luate în considerație în procesul stabilirii și individualizării pedepsei conform art. 61 și 75 Cod penal, ceea ce relevă netemeinicia argumentului formulat în acest sens.

Instanța de apel a concluzionat că unele din temeiuri menționate în apelul declarat de către părțile vătămate și apărătorul acestora, și-au găsit confirmare, în ce privește erorile admise la adoptarea sentinței pe marginea procesului de stabilire a pedepsei penale definitive pentru inculpatul Bejenaru Vasile.

Astfel, instanța de apel a intervenit cu modificări în conținutul sentinței primei instanțe, în latura ce ține de condamnarea inculpatului Bejenaru Vasile, și anume în partea stabilirii pedepsei definitive, reiterând prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, care stipulează, că conform prevederilor alin. (1)–(3) se stabilește pedeapsa și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz, în

termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate, instanța de apel a considera că prima instanță întemeiat a admis-o parțial, soluția instanței în acest sens fiind bazată pe aprecierea corectă a tuturor înscrisurilor prezentate (bonurile de plată, chitanțe), just statuându-se, că bonurile de casă, prezentate de părțile vătămate, privind procurarea unui șir de medicamente, nefiind însoțite de prescripția medicului sau alte înscrisuri ce ar dovedea că acestea au fost procurate anume pentru tratarea acelor leziuni pricinuite la data de 20 septembrie 2014, nu au putut fi reținute. De asemenea corect s-a specificat, că invocările privind deteriorarea îmbrăcăminte, precum și a altor bunuri casnice n-au suport probatoriu având un caracter declarativ. Just a concluzionat instanța de fond și privitor la persistența unui prejudiciu moral cauzat părților vătămate, individualizându-l în coraport cu suferințele psihice și fizice suportate de fiecare parte vătămată. Astfel temeiuri pentru intervenire în acest sens, instanța de apel nu a constatat.

Totodată, instanța de apel a apreciat inaplicabilă speței Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29 iulie 2016. Instanța de apel a menționat, că deși în instanța de apel a fost prezentată recipisa, potrivit căreia, părților vătămate le-a fost achitată suma de 33000 lei în calitate de prejudiciu material și moral, în ședință partea vătămată Negru Vasile și avocatul Tampei Tatiana în numele părților vătămate Negru Tamara și Negru Eudochia, au invocat, că pretențiile de ordin moral mai persistă, or, de către inculpați nu a fost integral acoperită suma solicitată în calitate de prejudiciu material și moral în cuantum de 75000 lei, nefiind acoperită nici suma încasată prin sentință.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin și părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia.

6.1. Avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin, declarând recurs la 21 martie 2017, în termen, a solicitat admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin să le fie aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 10 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat argumente invocate și în cererea de apel.

6.2. Părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia, declarând recurs la 29 martie 2017, au solicitat admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prescris la pct. 12 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanța de apel nu a motivat suficient decizia și nu s-a expus obiectiv la toate solicitările indicate în apel, și anume la cerința de a fi modificată calificarea acțiunilor inculpaților;

- Instanța de apel nu a așteptat până ce procurorul se va autosesiza cu privire la acțiunile încă a unui figurant și să prezinte acte care să confirme autosesizarea.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursurilor pe motiv, că recurenții n-au invocat nici-un temei de drept prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen sau vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

8.1. Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin.

Colegiul penal constată că potrivit conținutului recursului, recurentul, de fapt, își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel în latura civilă și în latura penală ce ține de individualizarea pedepsei, dat fiind faptul examinării cauzei în baza prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal consideră necesar de a supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

Astfel, în ce privește argumentele recursului, că instanțele ierarhic inferioare au încasat în mod exagerat prejudiciul moral, Colegiul penal constată, că instanța de apel la adoptarea deciziei în latura civilă s-a condus de prevederile art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală care prevede că *„o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge”*, motivându-și soluția în modul expus la pct. 5 al prezentei decizii și n-a comis careva erori de drept în această parte.

Conform art. 1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit prevederilor art. 225 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Prin acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Negru Tamara și Negru Vasile (f. d. 61, vol. II; f. d. 31 – 33, vol. III), în cadrul procesului penal, ultimii au solicitat încasarea din contul inculpaților, prejudiciul material în sumă de 14382 lei și moral în sumă de 50000 lei.

Instanța de apel corect a conchis, că soluția primei instanțe privind încasarea din contul inculpatului Bejenaru Ion în beneficiul părții vătămate Negru Vasile prejudiciul material în sumă de 3560, 5 lei este întemeiată, deoarece aceasta este suma prejudiciul material confirmată prin probe de către partea vătămată.

Colegiul consideră întemeiată și soluția instanței de apel privind încasarea de la Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin în beneficiul părții vătămate Negru Vasile a câte 5000 lei de la fiecare, în beneficiul părții vătămate Negru Tamara a câte 2500 lei de la fiecare și în beneficiul părții vătămate Negru Eudochia a câte 2500 lei de la fiecare, deoarece sumele menționate sunt echitabile pentru recuperarea prejudiciului moral suferit.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; alin. (2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de recurs reiterează, că în termenii Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prejudiciul moral, se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Ținând cont de natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de părțile vătămate, Colegiul penal consideră, că prin decizia instanței

de apel, fiind dispusă încasarea de la Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin în beneficiul părții vătămate Negru Vasile a câte 5000 lei de la fiecare, în beneficiul părții vătămate Negru Tamara a câte 2500 lei de la fiecare și în beneficiul părții vătămate Negru Eudochia a câte 2500 lei de la fiecare, acestea reprezentând o satisfacție echitabilă cum indică art. 41 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel nu a comis erori de drept, dispunând încasarea prejudiciului moral, iar mărimea acestuia reprezintă o compensare suficientă, echitabilă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat.

Cu referire la motivele recursului prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursului privind individualizarea greșită a pedepsei inculpaților, Colegiul penal conchide, că este corectă soluția instanței de apel, care, admitând apelul comun al avocatului Tampei Tatiana și a părților vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia, l-a recunoscut vinovat pe Bejenaru Vasile vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni, iar în baza art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, la pedeapsa aplicată prin respectiva decizie i s-a adăugat parțial din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 28 aprilie 2015, stabilindu-i-se pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 2 luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în rest a fost menținută sentința, prin care Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal reține, că sancțiunea art. 179 alin. (2) Cod penal, prevede în calitate de pedeapsă amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani.

Instanța de recurs constată, că instanța de apel corect și motivat a menținut sentința, prin care Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal la pedeapsă sub formă de închisoare, menționând că prevederile art. 90

Cod penal nu sunt aplicabile în speța dedusă judecării, reieșind din datele ce caracterizează personalitatea inculpaților, care nu sunt la prima abatere de la lege, precum și gravitatea infracțiunii comise în coraport cu scopul pedepsei penale.

Colegiul penal reiterează, că potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Aliniatul (2) al normei vizate stipulează, că o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Totodată, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rând, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art. 90 Cod penal. În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să individualizeze pedeapsa inculpatului care a comis infracțiunea, având deplina libertate în acest sens.

Potrivit practicii judiciare stabilite instanțele trebuie să asigure aplicarea unor măsuri aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit *infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în special în ipoteza pluralității de făptuitori, precum grupul criminal organizat și organizația criminală.*

Stabilirea duratei ori a quantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu

periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: - împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; - starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; - natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; - motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; - natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; - conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; - nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul individualizării acesteia.

În speță Colegiul constată, că instanța de apel a menținut constatările instanței de fond în decizia atacată indicând, că în privința inculpaților s-au stabilit următoarele circumstanțe atenuante și anume: inculpații au recunoscut vina, se căiesc în cele săvârșite, iar inculpatul Bejenaru Vasile are la întreținere un copil minor. Circumstanțe agravante în privința inculpaților nu au fost stabilite.

În contextul celor expuse mai sus Colegiul penal reține, că individualizând pedeapsa inculpaților pentru infracțiunile comise, instanța de apel nu a comis erori de drept, pedeapsa aplicată acestora este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8.2. Referitor la recursul ordinar declarat de părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 01 februarie 2017, în prezența procurorului Lisnic Elena, avocatului Cojocar Rodica care reprezenta interesele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin, avocatului Tampei Tatiana care reprezenta interesele părților vătămate, partea vătămată Negru Vasile și a inculpaților (f. d. 137, vol. III), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 22 februarie 2017.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 22 februarie 2017 rezultă, că la pronunțarea deciziei motivate s-a prezentat doar procurorul, inculpații Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion, Bejenaru Constantin și Seminiuc Viorel, cât și avocații Cojocar Rodica și Uncu Natalia, însă partea vătămată Negru Vasile, nu a fost prezent, deși a fost înștiințat despre ziua pronunțării deciziei motivate.

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 22 februarie 2017 și se epuizează la 23 martie 2017, iar recursul ordinar a fost declarat de către partea vătămată Negru Vasile în comun cu părțile vătămate Negru Tamara și Negru Eudochia la data de 29 martie 2017 prin intermediul oficiului poștal (f. d. 193, vol. III), înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 31 martie 2017, cu numărul de intrare 01-766 (f. d. 181, vol. III).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că recursul ordinar declarat de partea vătămată Negru Vasile în comun cu părțile vătămate Negru Tamara și Negru Eudochia este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Colegiul penal menționează, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termeni peremptorii.

Astfel, Colegiul penal statuează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub

sanctiunea decăderii din exercițiul dreptului. Neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurenți a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia, din motiv că este depus peste termen.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpaților Bejenaru Vasile, Bejenaru Ion și Bejenaru Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, în cauza penală privindu-i pe **Bejenaru Vasile XXXXXX, Bejenaru Ion XXXXXX, Bejenaru Constantin XXXXXX** ca fiind vădit neîntemeiat și inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către părțile vătămate Negru Vasile, Negru Tamara și Negru Eudochia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, în cauza penală privindu-i pe **Bejenaru Vasile XXXXX, Bejenaru Ion XXXXXX, Bejenaru Constantin XXXXXX și Semeniuc Viorel XXXXXXXX** ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **30 iunie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir